

Sygnatura akt III U 473/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 20 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2015 r. w Koninie

sprawy (...) **Sp. z o.o. w K.,**

P. M. (1)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania (...) **Sp. z o.o.**

w K.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 27.03.2015r. Nr (...)

przy udziale ubezpieczonego P. M. (1) i zainteresowanego P. I.

1. O d d a l a o d w o ł a n i e .

2. Zasądza od odwołującej na rzecz organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygnatura akt III U 473/15

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 27 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na podstawie art. 83 ust.1 pkt 3, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 6 ust.1 pkt 1, art. 8 ust. 1 i 2a w zw. z art. 18 ust. 1 i 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2015.121), art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2008.164.1027) stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne **P. M. (1)** z tytułu umowy o pracę u płatnika składek (...) w K. stanowią następujące kwoty :

1) 01/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 4.677,27 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.036,02 zł

2) 02/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 4.971,04 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.289,51 zł

3) 03/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 4.327,67 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 3.734,34 zł

4) 04/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 4.829,22 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.167,13 zł

5) 05/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 4.455,86 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 3.844,96 zł

6) 06/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 5.533,18 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.774,58 zł

7) 07/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 5.399,79 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.659,48 zł

8) 08/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 6.722,31 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 5.800,68 zł

9) 09/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 6.198,51 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 5.348,70 zł

10) 10/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 4.894,45 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.223,42 zł

11) 11/2013 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 6.743,18 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 5.818,69 zł

12) 01/2014

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 9.509,26 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 8.205,54 zł

13) 02/2014 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 6.335,56 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 5.466,96 zł

14) 03/2014 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 5.379,40 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.641,88 zł

15) 04/2014 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 5.860,26 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 5.056,82 zł

16) 05/2014 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 5.502,32 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.747,95 zł

17) 06/2014 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 6.229,13 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 5.375,12 zł

18) 07/2014 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 6.226,91 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 5.373,20 zł

19) 08/2014 r. :

a) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, chorobowe i wypadkowe 5.558,44 zł

b) na ubezpieczenie zdrowotne 4.796,38 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że przeprowadził kontrolę u płatnika składek (...) (...) (...) w K. w zakresie m.in. prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne i innych składek za okres od 01/2013 r. do 08/2014 r.

W ramach przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że (...) w K. prowadzi działalność w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych i płatnik składek w 2011 r. i późniejszych latach zawierał umowy lub je aneksował z (...) w T., a przedmiotem zawieranych umów było udzielanie świadczeń zdrowotnych. Po analizie przedłożonych dokumentów

organ rentowy stwierdził, że rezultatem zawartej umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych pomiędzy (...) a (...) było zatrudnianie przez (...) na podstawie umowy zlecenia pracowników (...). Osoby realizujące umowy zlecenia zawarte z (...) (...) będące jednocześnie pracownikami (...) wykonywały prace w ramach zlecenia na całym terenie działania (...), przy użyciu sprzętu i aparatury medycznej stanowiącej własność (...). Jednym z pracowników, który świadczył pracę na rzecz swojego pracodawcy był P. M. (1). Organ rentowy podał, że pracodawca którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z innym podmiotem jest płatnikiem składek za tę osobę, a więc (...) było zobowiązane do naliczania i opłacania należnych składek za własnych pracowników świadczących w ramach umowy cywilnoprawnej na jego rzecz.

W konsekwencji organ rentowy podał, że przychód P. M. (1) za okres wymieniony w sentencji decyzji z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia wykonywanej na rzecz pracodawcy (...), z którym pozostawał w stosunku pracy stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne.

Odwołanie od decyzji złożył (...) (...) w K. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i nie uwzględnienie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne przychodów uzyskanych przez P. M. (1) z tytułu umowy zlecenia zawartej z P. I. prowadzącym działalność pod firmą (...)

Uzasadniając swoje stanowisko odwołujący podał, że organ rentowy błędnie uznał, iż istniała możliwość zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej do osób pozostających w stosunku prawnym – umowy zlecenia z podmiotem (...) a jednocześnie będących pracownikiem płatnika. Zdaniem odwołującej (...) pominął okoliczności, iż zakres czynności z wykonywanych umów zlecenia nie pokrywał się z zakresem obowiązków pracowniczych wynikających z zatrudnienia w (...). Ponadto wobec osób wykonujących czynności w ramach umowy zlecenia odwołujący nie sprawował nadzoru, nie miał wpływu na dobór tych osób, nie przygotowywał dla nich planu dyżurów, nie ingerował w rozliczanie tych osób i nie wypłacał im wynagrodzenia. Osoby te nie obowiązywały regulaminy obowiązujące pracowników odwołującego, a (...) nie miało wpływu na wybór przez (...) osób mających wykonać zlecenia. Podkreślono także, że organ rentowy nie dokonywał czynności mających na celu dokładne ustalenie jakie czynności wykonywał zainteresowany w ramach stosunku pracy a jakie czynności były przez niego wykonywane w ramach umowy zlecenia, a takie porównanie pozwoliłoby na ustalenie, że zakres tych czynności nie pokrywał się.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2015 r. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego P. I. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w T.. Na rozprawie w dniu 21.08.2015 r. zainteresowany P. I. oświadczył, że popiera odwołanie. Natomiast ubezpieczony P. M. (2) nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

(...) w K. (wcześniej działająca jako (...) (...) w K.) prowadzi działalność w zakresie pogotowia ratunkowego, transportu sanitarnego, opieki zdrowotnej. Ponadto (...) w K. zajmuje się obsługą pojazdów (stacja diagnostyczna), zapewnia zabezpieczenie medyczne dla innych podmiotów zgłaszających takie zapotrzebowanie (np. przy organizacji imprez masowych) oraz prowadzi szkolenia w zakresie działalności medycznej. W ramach prowadzonej działalności (...) w K. zawierała w okresach 2011-2014 z NFZ (...) w P. umowy w zakresie świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej, ratownictwa medycznego, świadczenia nocnej i świątecznej opieki medycznej, świadczenia transportu sanitarnego.

W dniu 8 marca 2011 r. P. I. prowadzący działalność pod firmą (...) w T. zawarł z (...) w K. umowę nr (...) W ramach tej umowy P. I. zobowiązał się do udzielania świadczeń zdrowotnych zgodnie z posiadanymi kompetencjami jako:

- ratownik medyczny w zespołach ratownictwa medycznego, transportowych i zabezpieczających

- pielęgniarka (pielęgniarz) systemu w zespołach ratownictwa medycznego , transportowych i zabezpieczających.

W ramach tej umowy firma (...) była zobowiązana w ramach pełnionego dyżuru do udzielania świadczeń zdrowotnych każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia życia z powodu wypadku lub nagłego zachorowania, znajdującej się na obszarze działania (...) w K.. Zgodnie z § 3 ust. 2 umowy I. P. mogła zatrudniać pracowników w uzgodnieniu z (...) na podstawie aktualnej listy pielęgniarek i ratowników medycznych wykonujących umowę w jego imieniu.

W dniu 01.07.2011 r. pomiędzy P. I. a (...) w K. zawarta została kolejna umowa dotycząca

udzielania świadczeń zdrowotnych jako ratownik medyczny, pielęgniarka (-arz) w dyspozytorniach medycznych – umowa nr (...) W § 5 tej umowy wskazano, że przyjmujący zamówienie (I. (...) P. I.) udziela świadczeń zdrowotnych będących przedmiotem tej umowy za pośrednictwem zatrudnionych w (...) pracowników medycznych w uzgodnieniu z udzielającą zamówienia.

Po przekształceniu (...) w K. w (...) w K. zawarty został aneks do umowy nr (...) i aneks do umowy nr (...), w którym ustalono, że podmiotem udzielającym zamówienie będzie odwołująca Spółka.

W dniu 01.07.2014 r. doszło także do zawarcia umowy pomiędzy odwołującą Spółką a firmą (...)– umowa nr (...)– dotycząca:

- udzielania świadczeń w zakresie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej – opieki pielęgniarskiej w trybie ambulatoryjnym ,

- udzielania świadczeń przez pielęgniarkę w stanach zachorowań świadczeniobiorcom spoza listy.

W ramach wykonywania powyższych umów (...) miała udzielony bezpłatnie dostęp do : środków transportu (ambulans), pomieszczeń, sprzętu, aparatury medycznej, artykułów sanitarnych, lekarstw należących do (...) w K. i była zobowiązana do udzielania świadczeń zdrowotnych na obszarze działania (...) w K..

Realizacja umów odbywała się, zgodnie z ustaleniami, poprzez pracę świadczoną przez osoby zatrudnione w (...) w K. jako ratownicy medyczni, dyspozytorzy medyczni oraz pielęgniarki. P. I. zgodnie z (...) umowy nr (...) mógł zatrudniać swoich pracowników w uzgodnieniu z (...)

na podstawie aktualnej listy pielęgniarzy i ratowników medycznych wykonujący umowę w jego imieniu. W kolejnych umowach potwierdzano, iż udzielanie świadczeń zdrowotnych odbywać się będzie za pośrednictwem pracowników medycznych zatrudnionych w (...). Chodziło bowiem o to, że osoby które miały wykonywać zlecenia musiały legitymować się odpowiednimi kwalifikacjami medycznymi zgodnymi z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, gdyż z punktu widzenia świadczenia usług przez (...) nie mogło być różnicy czy dana osoba wykonuje swoją pracę na podstawie umowy o pracę czy umowy zlecenia. Osoby z którymi zawarto umowy zlecenia zobowiązane były także przestrzegać procedur obowiązujących w (...) w K..

Jedną z osób wykonujących umowę w imieniu (...) był P. M. (1), który w okresie (...) r. był zatrudniony w (...) w K. i wykonywał pracę na stanowisku ratownika medycznego. Jako ratownik medyczny ubezpieczony był zobowiązany do wykonywania medycznych czynności ratunkowych (samodzielnie i pod nadzorem lekarza), a także był zobowiązany do wykonywania innych czynności wynikających z bieżących potrzeb i zleconych przez przełożonego lub Dyrektora (...) wchodzące w zakres jego pracy.

Jednocześnie P. M. (1) na podstawie zawartej umowy zlecenia (z dnia (...)r. nr (...)) z P. I. przyjął wykonywanie pracy polegającej na :

- świadczeniu usług w zakresie medycznych czynności ratunkowych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29.12.2006 r.

- świadczeniu usług w zakresie kierowania pojazdami uprzywilejowanymi - ambulansami,
- prowadzenie szkoleń lub kursów podstawowej, rozszerzonej i kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Strony umowy przewidziały, że wynagrodzenie za jedną godzinę dyżuru (świadczenia usługi) w ramach, którego odbywać się będzie wykonywanie przedmiotu umowy wynosi :

- 18,50 zł brutto na karetce systemu,
- 20,50 zł brutto na karetce systemu w dni świąteczne,
- 14,50 zł brutto na karetce transportowej,
- 24,50 zł brutto zabezpieczenia medycznego,
- 45,00 zł brutto przeprowadzonego szkolenia.

Na podstawie umowy zlecenia P. M. (1) jako zleceniobiorca wykonywał rodzajowo tą samą pracę, którą świadczył na rzecz (...) w K.

na podstawie łączącej go z tym pracodawcą umowy o pracę. Obowiązki związane z realizacją umowy zlecenia były wykonywane w miejscu działalności (...) i na rzecz tego podmiotu. Jako zleceniobiorca wykonywał on pracę ratownika medycznego i wykonywał czynności ratownicze określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego wykazu zakresu medycznych czynności ratunkowych, które mogą być podejmowane przez ratownika medycznego (Dz.U.2007, Nr 4, poz.33). Na tej samej podstawie prawnej P. M. (1) wykonywał obowiązki w oparciu o stosunek pracy w (...) w K.. Obowiązujący pracownika opis stanowiska pracy oraz zakres czynności wskazuje, że P. M. (1) posiadał również określony zakres obowiązków związanych z prowadzeniem pojazdu uprzywilejowanego oraz z organizowaniem i prowadzeniem zajęć z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz medycznych czynności ratunkowych. Dodatkowo był on zobowiązany także do wykonywania innych czynności wynikających z bieżących potrzeb i zleconych przez przełożonego i dyrektora wchodzące w zakres jego pracy.

Z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia P. M. (1) osiągnął przychód w wysokościach : 1014,00 zł (styczeń 2013 r.), 1584,00 zł (luty 2013 r.), 912,50 zł (marzec 2013 r.), 1381,00 zł (kwiecień 2013 r.), 1111,00 zł (maj 2013 r.), 2162,50 zł (czerwiec 2013 r.), 2000,00 zł (lipiec 2013 r.), 3375,50 zł (sierpień 2013 r.), 2811,00 zł (wrzesień 2013 r.), 1927,50 zł (październik 2013 r.), 3477,00 zł (listopad 2013 r.), 6040,75 zł (styczeń 2014 r.), 2723,50 zł (luty 2014 r.), 1957,50 zł (marzec 2014 r.), 2164,00 zł (kwiecień 2014 r.), 2147,25 zł (maj 2014 r.), 2668,75 zł (czerwiec 2014 r.), 2851,50 zł (lipiec 2014 r.), 2077,00 (sierpień 2014 r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, opisu stanowiska pracy i zakresu czynności pracownika (k.33-37), umowy zlecenia (k.48-52), częściowo na podstawie zeznań świadków D. L. (k.27v-28), R. M. (k.28v-29) i częściowo na podstawie zeznań strony - prezesa (...) w K. B. S. (k. 53v-55).

Zeznania świadków D. L., R. M. oraz strony B. S. Sąd uznał w przeważającej części za przekonujące, gdyż były one ze sobą spójne i miały odzwierciedlenie w zgromadzonych dokumentach. Sąd nie uznał jednak za wiarygodne, aby zatrudniony przez P. I. P. M. (1) posiadał odmienny zakres czynności wynikający z umowy zlecenia niż obowiązujące go obowiązki związane ze stosunkiem pracy w (...) w K.. Analiza przedłożonej umowy zlecenia zawartej z P. I., karty stanowiska pracy oraz zakresu czynności wskazuje, że P. M. (1) posiadał rodzajowo tożsamy zakres prac jako ratownik medyczny zarówno jako zleceniobiorca jak i pracownik. Powyższe dokumenty wskazują jednoznacznie, że do jego obowiązków jako pracownika (...) w K. należały także czynności związane z prowadzeniem pojazdu uprzywilejowanego, prowadzeniem szkoleń, a więc także i te prace do których zobowiązał się w umowie zlecenia zawartej z P. I.. Zbieżność zakresów czynności zleceniobiorcy oraz pracownika była związana z faktem, że czynności w ramach umowy zlecenia mogły być wykonywane jedynie przez osoby do tego wykwalifikowane i spełniające wymogi

prawne przewidziane dla ratowników medycznych. Niezależnie od powyższego już w tym miejscu zasygnalizować należy, że wprawdzie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, jednak nie jest wymagane, aby pracownik w ramach umowy cywilnej wykonywał takie same czy nawet podobne czynności jak w stosunku pracy. Mogą to być bowiem także czynności o odmiennym charakterze, a istotnym jest, że rezultat takiej pracy uzyskuje pracodawca.

Dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego oraz przedłożone do sprawy nie były kwestionowane przez strony postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu, co do ich autentyczności, bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, wobec czego nie było podstaw, aby odmówić im wiary.

Zainteresowani w sprawie P. M. (1) oraz P. I., zachowali bierność wobec kierowanego do nich wezwania celem stawiennictwa na termin rozprawy i przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu z ich zeznań. W tej sytuacji stracili możliwość przytoczenia własnej wersji wydarzeń, która złożona w formie zeznań podlegałaby ocenie w toku postępowania dowodowego i skonfrontowana z pozostałym materiałem dowodowym.

Spór w niniejszym procesie dotyczył zarówno samej zasady, gdyż odwołujący (...) w K. kwestionował stanowisko organu rentowego zgodnie z którym organ ten uznawał odwołującego za płatnika składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne od przychodów uzyskanych przez P. M. (1) z tytułu zatrudnienia u P. I. a co za tym idzie także wysokości wyliczonej przez organ podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zainteresowanego.

W pierwszej kolejności rozstrzygnięciu podlegała kwestia samej zasady rozstrzygnięcia, która wymaga odniesienia się do **art. 8 ust 2a** ustawy

z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U.2015.121). Przepis ten obowiązujący od dnia 30 grudnia 1999r. (wprowadzony do ustawy systemowej przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 23 grudnia 1999r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z 1999r. Nr 110 poz. 1256) - stwierdza, iż za pracownika w rozumieniu ustawy uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

Powyższe unormowanie ustawowe precyzuje dla potrzeb prawa ubezpieczeń społecznych definicję pracownika z art. 8 ust. 1 ustawy systemowej, w myśl której

za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem

art. 1 i art. 2a. Omawianej tu regulacji normatywnej odpowiada także unormowanie art. 18 ust. 1a ustawy systemowej, zgodnie z którym w przypadku ubezpieczonych,

o których mowa w art. 8 ust. 2a , w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Artykuł 8 ust. 2a ustawy systemowej był przedmiotem wykładni w bardzo licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych. Przede wszystkim należy zauważyć, że stanowisko Sądu Najwyższego jednoznacznie wskazuje, że w świetle art. 8 ust. 2a ustawy systemowej pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (por. uchwałę z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyrok z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117), a teza ta jest aktualna także w stosunku do pracowników wykonujących taką pracę na podstawie umowy zlecenia (por. np. wyroki z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824; z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, LEX nr 585727 oraz z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

W judykatach tych Sąd Najwyższy wyjaśnił, że art. 8 ust. 2a ustawy systemowej rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z wymienionych w nim umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która wymienioną umowę zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy systemowej jest to, że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z inną osobą. Celem takiej regulacji było, po pierwsze - ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie - ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa

o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu). Podkreśla się, że na tle art. 8 ust. 2a ustawy systemowej pojęcie pracownika w zakresie ubezpieczenia społecznego nie pokrywa się ściśle z takim pojęciem, jakim posługuje się prawo pracy, a odczytywanie tego przepisu w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej prowadzi do oczywistego wniosku, że rzeczywisty stosunek prawny regulowany wymienionymi w nim umowami cywilnymi, który niepodważalnie istnieje na gruncie prawa cywilnego, nie wywołuje skutków w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych. Sąd Najwyższy przyjmuje również, że użyty w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej termin "pracodawca" należy pojmować w znaczeniu, jakie nadaje mu art. 3 k.p., uznający za pracodawcę osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną, nawet nieposiadającą osobowości prawnej, jeśli zatrudnia ona pracowników. Tak zdefiniowany pracodawca jest z mocy art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej płatnikiem składek dla wszystkich pracowników w rozumieniu tego aktu, a zatem także tych, o których stanowi art. 8 ust. 2a tej ustawy, w tym dla pracowników pozostających z nim w stosunku pracy i jednocześnie wykonujących na jego rzecz pracę w ramach umów cywilnoprawnych zawartych z osobą trzecią. Umowy cywilnoprawne wymienione w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie stanowią bowiem samodzielnych tytułów obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym pracownika ani nie powodują powstania zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego w rozumieniu art. 9 tej ustawy. Norma art. 8 ust. 2a - przez wykreowanie szerokiego pojęcia "pracownika" - stworzyła szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Tytułem tym jest łączący pracodawcę z pracownikiem stosunek pracy oraz dodatkowo umowa cywilnoprawna zawarta przez pracownika z pracodawcą lub zawarta z osobą trzecią, ale wykonywana na rzecz pracodawcy. Określone hipotezą normy art. 8 ust. 2a dwie sytuacje faktyczne, w jakich może się znaleźć osoba, do której przepis ten jest adresowany (pracownik wykonujący pracę na podstawie wymienionych umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą oraz umów cywilnoprawnych zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca jest świadczona na rzecz pracodawcy) mają równorzędny charakter z punktu widzenia skutków opisanych dyspozycją omawianej normy prawnej. Konsekwencje prawne na gruncie ustawy systemowej, wynikające z realizacji takich umów, muszą być takie same, co oznacza, iż dla celów ubezpieczeń społecznych zarówno wykonywanie pracy na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych z pracodawcą, jak i zawartych wprawdzie z osobą trzecią, ale gdy praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy, jest traktowane tak jak świadczenie pracy w ramach klasycznego stosunku pracy łączącego jedynie pracownika z pracodawcą. W przypadku takich pracowników podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi łączny przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 4 pkt 9 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej), uzyskany z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i wspomnianych umów cywilnoprawnych (art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 tej ustawy), zaś obowiązek obliczania, rozliczania i przekazywania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych spoczywa na pracodawcy jako płatniku (art. 17 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej) (zob. uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z 13 lutego 2014 r., I UK 323/13, OSNP 2015/5/68).

Sąd w pełni podziela obszernie przywołaną argumentację Sądu Najwyższego przedstawioną w powyższym orzeczeniu, w szczególności, że jest ona akceptowana również w nowszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. wyroki z 6 maja 2014 r., II UK 442/13, Lex nr 1478022, z 23 maja 2014 r., II UK 445/13, Lex nr 1475168, z 4 czerwca 2014 r. II UK 447/13, Lex nr 1480061).

Argumentacja ta odnosi się także do stanu faktycznego rozpoznawanej sprawy i wskazuje na bezzasadność stanowiska prezentowanego przez stronę odwołującą.

W miesiącach objętych zaskarżoną decyzją P. M. (1) świadczył na rzecz (...) w K. pracę na podstawie łączącej go z tym podmiotem umowy o pracę, a ponadto na podstawie umowy zlecenia zawartej z zainteresowanym P. I.. Finalny rezultat jego pracy wykonywanej na podstawie umowy zlecenia zrealizowany został niewątpliwie na rzecz pracodawcy, czyli (...) w K..

Sąd nie uznał za przekonujące twierdzeń, aby zakres obowiązków P. M. (1) jako pracownika płatnika składek odbiegał znacząco od podstawowych obowiązków wynikających z zawartej umowy zlecenia, skoro miały one umocowanie w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego wykazu zakresu medycznych czynności ratunkowych, które mogą być podejmowane przez ratownika medycznego (Dz.U.2007, Nr 4, poz.33). Pozwoliło to na ustalenie, że zainteresowany w obydwu wypadkach zatrudnienia wykonywał typowe czynności wchodzące w zakres usług medycznych, których faktycznym odbiorcą był pracodawca, a nie zleceniodawca.

Wynikające z umowy zlecenia dodatkowe obowiązki P. M. (1) związane z kierowaniem pojazdem uprzywilejowanym (ambulans) oraz prowadzenia szkoleń i kursów z zakresu pierwszej pomocy również stanowiły część obowiązków zainteresowanego jako pracownika w (...) w K..

Jednocześnie należy zauważyć, że z przedłożonego przez odwołującego zestawienia przychodów wynika niezbicie, że główne zadania związane z realizacją umowy zlecenia przez P. M. (1) związane były ze świadczeniem usług w ramach ratownictwa medycznego oraz transportem sanitarnym, a więc z podstawowymi obowiązkami jakie wykonywał (lub mógł wykonywać) jako pracownik w (...) w K..

Niezależnie od powyższego Sąd pragnie zauważyć, że nawet przyjęcie, aby zakres czynności wykonywanych przez zainteresowanego, jako pracownika (...) w K. nie pokrywał się z zakresem czynności wykonywanych w ramach umowy cywilnoprawnej to i tak powyższa okoliczność nie miała decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Mogłoby mieć to znaczenie z punktu widzenia prawa pracy, zwłaszcza przepisów o czasie pracy, natomiast kwestia ta pozostaje obojętna dla oceny czy w sprawie znajduje zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Nie jest bowiem wymagane, aby pracownik wykonywał w ramach umowy zlecenia takie same czy nawet podobne czynności jak w ramach stosunku pracy. Mogą to być nawet czynności o zupełnie odmiennym charakterze. Czynnikiem decydującym o tym, na rzecz jakiego podmiotu praca była de facto wykonywana jest finalny efekt tej pracy, a ściślej rzecz ujmując należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku korzyść z wykonania umowy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 25 lutego 2015 r., III AUa 1568/14, Lex nr 1668573 oraz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2014 r., II UK 74/14, Lex nr 1583504).

Zdaniem Sądu analiza wszystkich okoliczności sprawy, w tym zwłaszcza sposób i zakres współpracy pomiędzy (...) w K. a działalnością prowadzoną przez P. I., która nierozzerwalnie związana była ze świadczeniem usług medycznych, ustalony wymóg zatrudniania przez P. I. osób, którymi były osoby zatrudnione w (...) w K., a także korzystanie przez osoby wykonujące umowy zlecenia ze środków transportu, pomieszczeń, sprzętu, aparatury medycznej, artykułów sanitarnych, lekarstw należących do (...) w K. i wreszcie udzielanie świadczeń zdrowotnych na obszarze działania (...) w K. uprawnia przyjęcie, że rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez zainteresowanego pracownika spółki (...) była w istocie ta spółka. Nie miały przy tym znaczenia okoliczności dotyczące braku sprawowania nadzoru nad osobami wykonującymi umowy zlecenia przez (...), braku wypłacania im przez spółkę wynagrodzenia z tego tytułu czy też to, że realizacja zobowiązań z umowy zlecenia miała miejsce poza godzinami pracy, a także inne okoliczności akcentowane przez odwołującą w odwołaniu, gdyż nie chodzi o to, aby stosunek cywilnoprawny zawsze spełniał

też przesłanki stosunku pracy.

W stanie faktycznym sprawy obowiązek odwołującego (...) w K. wynikający z art. 18 ust. 1a i art. 17 ust. 1 (w zw. z art. 8 ust. 2a) ustawy systemowej nie może być zatem kwestionowany. Jako płatnik składek (...) powinna obliczyć, rozliczyć i przekazać co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki od wynagrodzeń P. M. (1) obliczone od przychodów uzyskanych ze stosunku pracy i z umowy zlecenia, łączącej go z P. I..

Po przesądzeniu samej zasady rozstrzygnięcia odnieść należy się także do zarzutów odwołującego kierowanych przeciwko podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe chorobowe i wypadkowe) ubezpieczenie zdrowotne. Wysokość uzyskiwanych przez P. M. (1) przychodów została ustalona na podstawie przedłożonych faktur i wykazów w trakcie prowadzonego postępowania kontrolnego przez ZUS.

Zgodnie z art. 18 ust. 1a ustawy w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Z powyższego wynika zatem jednoznacznie, iż płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Określona w decyzji podstawa wymiaru składek została ustalona na podstawie dokumentów zgromadzonych w trakcie kontroli w których przedstawiano dane obrazujące podstawy wymiaru składek z tytułu zatrudnienia i umowy zlecenia. Obie te podstawy zostały zsumowane i łącznie dały prawidłową podstawę wymiaru, obliczoną zgodnie z art. 18 ust. 1a ustawy systemowej.

Należy przy tym zaznaczyć, że z przedstawionego przez odwołującego zestawienia przychodów wynika, że w przeważającej części ustalenia organu rentowego w zakresie przychodów uzyskiwanych przez P. M. (1) były tożsame z wyliczeniami dokonanyymi przez (...) w K., a w pozostałych przypadkach były one z punktu widzenia obowiązku opłacenia składek od określonej wysokości przychodów korzystniejsze dla odwołującego, gdyż organ rentowy przyjął niższą wartość przychodów. W tych okolicznościach należy więc zauważyć, że określona przez organ rentowy podstawa wymiaru składek była prawidłowa.

Mając na uwadze wszystkie powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie albowiem nie było podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 108 k.p.c. w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 29.07.2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2015.1078).

SSO Elżbieta Majewska